

MUZEALNE ABC

TRADYCJE NA SKRZYDŁACH

Po obejrzeniu materiału odbiorca:

1. Potrafi zdefiniować zakres działań Ośrodka Edukacji Ekologicznej Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej;
2. Jest w stanie rozpoznać następujące gatunki ptaków: myszołowie towarzyski, raróg, sokół wędrowny, kruk, puchacz;
3. Potrafi omówić zadania sokolnika.

Zobacz więcej!

„**Nocni myśliwi**”- Noc Muzeów w Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej
materiał poświęcony zwyczajom mieszkańców Ośrodka Edukacji Ekologicznej

<https://www.youtube.com/watch?v=MPwoQuJy91g&feature=youtu.be>

Pojęcia warte zapamiętania:

Sokolnictwo - układanie pewnych gatunków ptaków drapieżnych do łowów i polowanie z nimi.

Karnal – kaptur zastępujący oczy ptaka podczas łowów aby pozbawić go możliwości atakowania zwierzyny, której myśliwy nie chce zdobyć. Zdejmuje się go kiedy ptak ma zaatakować. Istniały zasadnicze różnice w kroju i kształcie kapturków w różnych okresach i krajach. Obecnie wyróżnia się trzy podstawowe kroje karnali: arabski, holenderski i indyjski.

Chwał ćwik! - Pozdrowienie sokolników.

Rękawica sokolnicza - pięciopalcza, szyta na lewą rękę rękawica ochronna. Najczęściej wykonana z grubej, miękkiej skóry, z dużym rękawem od spodu rozciętym, dochodzącym do łokcia, na której sokolnicy trzymają ptaki drapieżne.

Sokolarnia - Zwykle kilka sąsiadujących ze sobą wolier, w których trzyma się ptaki łowcze. Często w skład sokolarni wchodzi także pomieszczenia gospodarcze.

Sokolnik - W średniowieczu służący sprawujący opiekę nad sokolarnią i ptakami myśliwskimi. Od XV w. urzędnik dworu – sokolniczy. Obecnie osoba zajmująca się hodowlą ptaków drapieżnych.

Literatura:

- Pielowski Z., Ptaki drapieżne, Oficyna Edytorska „Wydawnictwo Świat”, Warszawa 1996,
Zbryt M., Sowy wokół nas, Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Białystok, 2013,
Poznański D., Restytucja nadrzewnej populacji sokoła wędrownego w Nadleśnictwie Krynki, Nadleśnictwo Krynki z/s w Poczopku, 2012,
Kruszewicz A., Ptaki Polski, Multico, Warszawa, 2010,
Mebs T., Przewodnik Ptaki drapieżne Europy, Multico, Warszawa, 1998,

Tematy warte rozwinięcia:

1. Wprowadzenie zagadnienia *gatunku zagrożonego* oraz *Czerwonej Księgi Zwierząt*, analiza listy zagrożonych ptaków drapieżnych;
2. Dyskusja na temat czynników wpływających na spadek populacji ptaków drapieżnych i roli człowieka w procesie;
3. Dyskusja na temat działań, które można podjąć w celu ochrony środowiska i przywrócenia populacji ptaków drapieżnych.

Materiały opracowane w ramach projektu „Muzealne ABC” finansowanym ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura w sieci”
Wasilków 2020

Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej
Instytucja Kultury Województwa Podlaskiego
ul. Leśna 7, 16-010 Wasilków
www.skansen.bialystok.pl

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Dofinansowano ze środków
Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu
„Kultura w sieci”